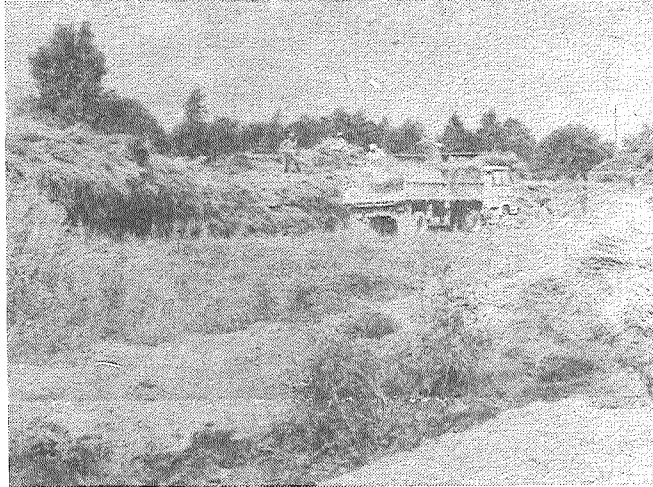
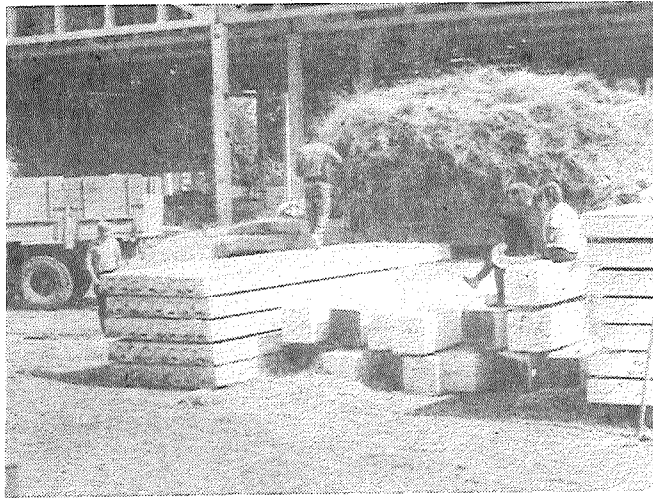

JAUNAIS CEĻS

Agrofirmas „Sarkanais Oktobris“ laikraksts

Fotoreportāža

Lini, mani lini...

Sprāgais ražas vākšanas darbs rit līnu laukos, tas redzams arī mūsu rajona centrā Preiļos. Daugavpils ielā, kur rītos izveidojas garas rindas. Tikai sestdienas un svētdienās tās kļūst mazākas, jo brīvdienās lauku laudis tomēr velas atpūsties. Līnu fabrikas kolektīvam šajā karstajā produkcijas sagādes laikā brīvdienā nav, pieņemšanu uzsāk agri no rīta, ap pulksten septiņiem, un strādā līdz vakara kreslai. Dažādu marķu automašīnas ar un bez piekabēm, traktori ierodas viens pēc otra.

Krauvu pieņēmēji un sverāji strādā raiti, drīz kravas ir pieņemtas un aizlīgo uz izkrautuvēm. Daļu veduma novieto īpašās nojumēs — šohās, kur panta augšā kūlītus uzceļ līnšu transportieri, daļu nokrauj milzīgās stīrpas uz laukuma. Cik gadījies vērot darbu fabrikā, domstarpību nav.

Šī gada raža nav no gluži izcilajām, visbiežāk stiebrīņi tiek ieskaitīti 0,75, 1. un 1,25 numuros. Ik dienas fabrikas krājumi papildinās par 300 un vairāk tonnām līnu.

ATTELOS: mūsu korespondenta fotogrāfijumi līnu fabrikas teritorijā.

Veiksmīgākie labības plaujā

KOMBAINIERI:

Jānis Ozoliņš, iekūlis 826,435 tonnas, Vladimirs Givoina, 772,33 tonnas, Vnifantijs Podskočevs, 635,555 tonnas, Vasilijs Abajevs, 629,535 tonnas, Aloizs Babris, 484,915 tonnas.

GRAUDU PĀRVADĀSĀNĀ NODARBINĀTIE SOFERI:

Vladislavs Vjakse, pārvedis 1118,09 tonnas, Jānis Valters, 688,250 tonnas, Kārlis Pauniņš, 667,710 tonnas, Sergejs Stepanovs, 667,26 tonnas, Aleksandrs Tumašovs, 540,610 tonnas.

Kā klājas kolhoza melioratoriem?

RAKSTU LASĪET & LAPPUSE.

Nauda ceļmalās

Visas lielāku un mazāku ceļu malas, kas ved uz taras punktu. Pudele maksā 20 kapeikas, bet viens līnu stiebrīņu kūlis — savas piecdesmit. Ceļa posmā, piemēram, no Galēniem līdz Prijiem pa grāvmalām ne viens vien simtnieks mētājas.

tos tukšās pudeles, atrastos, kas tās pacel un aiznes uz taras punktu. Pudele maksā 20 kapeikas, bet viens līnu stiebrīņu kūlis — savas piecdesmit. Ceļa posmā, piemēram, no Galēniem līdz Prijiem pa grāvmalām ne viens vien simtnieks mētājas.

Uz mācību gada sliekšņa

Vasara aizsteigusies vēja spārnim. Riebiņu skolēni to pavadījuši kā vairums skolu audzēkņu — palīdzējuši vecākiem pašu saimniecībā, savu spēku robežās piedalījušies agrofirmas darbos un, protams, atpūšies. Uzkrāta enerģija jaunajam mācību gadam, kurā jāmācās ar pilnu atdevi. Tās pārmaiņas, kas iezīmējas mūsu sabiedrībā, nosaka: beidzies viduvējību — nonivelēšanas laiks. Jau skaidri iezīmējas, ka turpmāk istus panākumus dzīvē varēs gūt vienīgi enerģiskas, neatlaidīgas un vispusīgi attīstītas personas, kas grib un prot strādāt. Skola ir labs tramplīns tiem, kas patiesi vēlas pilnveidoties patstāvīgajai pieauguša cilvēka dzīvei. Un, lai cik jaukas bijušas brīvdienas, Pirmais Septembris viņiem atnāk gaidīts.

Visi pedagogu kolektīvi starplaikā starp diviem mācību gadiem iegulda daudz pūļu, lai jauno darba cēlīnu skola sagaidītu gaiša, tīra, saposta. Rajona tautas izglītības nodaļa un citas par izglītību atbildīgas iestādes augusta beigās brauc pieņemt skolas, pārbaudot

to gatavību darbam. Sajā administratīvi komandējošās sistēmas lauku tradīcijā tagad cenšas ielikt jaunu saturu. Sogad, piemēram, vairs neskaitīs daudzus sociālistiskās sacensības punktus, kurus agrāk skrupulozi paredzēja šādas pārbaudes priekšraksti. Uzsvars likts uz apkārtnes labiekārtošanu. Tā jau ir, ka skola sākas ar teritoriju tai apkārtnē — celiņiem, puķu dobēm, apstādījumiem, stadionu, skolas izmēģinājumu laucīņu... Skola taču ikkatrā ciemā, ciematā, katrā provinces pilsētā ir nozīmīgs kultūras centrs, un pēc tās sakoptības var gūt zināmu priekšstatu par kultūru apvidū. Tāpat skaidrs, ka pat vislabā, kie panākumi sportā neļaus ar tīru sirdi sacīt, ka skolā augstā līmenī ir fiziskā kultūra, ja, teiksim, tās stadions neizceļas ar kārtību.

Sodien, kad iznāk mūsu laikraksts, pieņemšanas komisija ieradīsies arī Riebiņu vidusskolā, tāpēc mums vēl nav iespējams lasītājiem paziņot tās vērtējumu. Pedagogi centušies, lai kafaras klases aprūpē nodotā

(Nobeigums 4. lpp.)

PIEDĀLTĀJAMĀS AKCIJA	DZIRDĀM ZEMES PULSU	UZ MĀCĪBU GADA SLIEKŠNĀ
MĪS MODERE — ARIJA GRIGORJEVA	238. REIZI	DAUGAVAS SGPUĻIS
AGLONAS PENOMENS	LIELĀJĀ MAKSĻU SAIME	TĀGTAS MEDICĪNAS ASOCIĀCIJA

Kāda tu esi, Maskava?

ATTELĀ: no šejienes, netālu no Sarkanā Jaukuma, sākas ekskursijas pa pilsētu, te tās arī noslēdzas.

Vairāk nekā simts cilvēku šogad no mūsu agrofirmas pabijusi PSRS galvaspilsētā Maskavā. Vieni devas tur īpaši, citi pakavejas uz kādu brīdi garambraucot tālākos ceļojumos. Un visiem ir bijusi vēlēšanās aiziet līdz Sarkanajam laukumam, pabūt pie V. I. Leņina mauzoleja, paskatīties sardzes maīnu, ieklausīties kurantu zvanīšanā. Katrs arī centies, ja ne pabrukt ar kuģi pa Maskavas upi, ar ekskursantu grupu pastaigāt pa Kremli, tad vismaz ar autobusu izbraukt pa ievērojamākajām galvaspilsētas vietām, apskatīt Kremļa panorāmu.

Ekskursijās pa Maskavu maršrutos ir Vagaņkova kapsēta, apstāšanās un pārdomas, klausoties gidus, citus klātesošos, pie Vladimira Visocka, Sergeja Jescina, Daļu, kā arī citu ievērojamu cilvēku mūžīgās atdusas vietām, bez kuru dzīves laikā padarītā nav iedomājama mūsu kultūra.

Mis Modere — Ārija Grigorjeva

Kad Ārija Grigorjeva 17. augusta brauca uz Sieksāti (Kuldīgas pusē), viņai pat prāta neienāca, par ko viņa atgriezīsies. Fermā strādā abi brāļi — Artūrs un Kārlis, viņa te — Raiņa kolhoza Garkalnu lopu novietne ir maiņas slaucēja. Interesanti bija piedalīties konkursos un sacensībās: valša dejošana, sporta vingrojums, priekšlasījuma, galdā servešanā, rokdarbos. Viņa smaidīdama un enerģiski stājās pret 23 konkurentiem un pretendentiem uz

mis Moderes lenti. Ārija centās neapkaunot Latgales komandu, piecas slaucējas, kuras sacentās ar citu novadu komandām. Pēc katra veida viņas kontā bija piecas vai pat piecas ar pusi balles, toties par tēriem — visas septiņas. Un nu, lūk, vakarā spoži apgaismotajā zālē notika apbalvošana. Ārija saņēma ratiņu, titavas, paklāju, vāzi, konfekšu trauciņus... Dāvānu tika vairāk nekā citām. Bet kas tad ir uzvarētāja, kam pienākas tūrisma ceļ-

zime uz Čehoslovākiju un mis Moderes goda lenti? Dalībnieces deg nepacietība, bet žūrijas komisija speciāli veļ garumā. Šo ziņu atstāj, tā sakot, «saldajam edienam». Nosaukts mis Zemgales vārds — Inese Brokane no mācību un pētījumu saimniecības «Jelgava», mis Kurzeme — Dace Kalvāne no Liepājas rajona kolhoza «Leņina ceļš», mis Vidzeme — Skaidrite Zvere — Ogres rajona kolhoza «Leņina ceļš», mis Latgale — valsts saimniecības «Drīceņi» pārstāve Anita Slavika.

Un tad... atskanēja Ārijas Grigorjevas vārds. Viņas laimei nebija gala. Viņa — piensaimnieku karaliene! Otrajā diena vajadzēja piedalīties dažādos izslaidējošos pasākumos, bet tad mikroautobuss «Latvija», ar ko uz konkursu brauca Ārija, likās, pārāk lēni ripo. Pirmajiem taču par panākumiem jāpastāsta dēļiem Borisam, Andrim un Valdim — deviņi, septiņi un trīs gadīni, brāļiem, vecākiem, Ārijas mamula — Monika Zelve so panākumu uzņem kā pašas. Un kā lai ne, no kā tad cita meitai tā liela darba zināšana un prasana, izveicīgā valoda un rokdarbnieces talants, macēšana un varēšana kulinārijas zinībās?

— Čīši aizstovēju sovu Latgali, — saka Ārija. — Ar visim runoju skaistējā latgalīšu volūdā, sovu literori muzikālū priekšnasumu arī sniedžu latgaliski.

Tā nu mis Modere dzīva pavīsam netālu no Preiļiem — Raiņa kolhoza Zelvū sādžā. Atkal, likdama bēdu zem akmeņa un pāri iedama dziedādama, slaucēju karaliene dodas savās ierastajās gaitās uz fermu. Tā ir Preiļu — Daugavpils šosejas malā pa labi, iepriekš netālu no ceļa, tiklīdz pabrauc garām zīmei «Raiņa kolhozs».

A. MEZMALIS

Piedalījāmieš akcijā

23. augustā tulīt pēc pusdienām kopā ar citiem rajona pārstāviem piedalīties akcijā «Baltijas ceļš» devās arī grupa agrofirmas «Sarkanais Oktobris» kolhoznieku, strādnieku un kalpotāju. Pulksten 18.30 viņi bija savā vietā pie Ierīkiem. Pēc signāla pulksten 19.00 sadēvās rokās kā daļiņa no garās kēdes, kas

no Igaunijas pilsētas Karksi—Nuija pa Latvijas ceļiem caur Rūjienu, Rencēniem, Ječiem, Valmieru, Lodi, Cēsīm, Līgatni, Siguldu, Vangāziem, Kēkavu un Bausku aizstiepās līdz Lietuvas pilsētai Pasvalei. Piecpadsmit minūtes cilvēki stāveja, satvērušies rokās. So notikumu no helikoptera filmeja Latvijas TV, uz te-

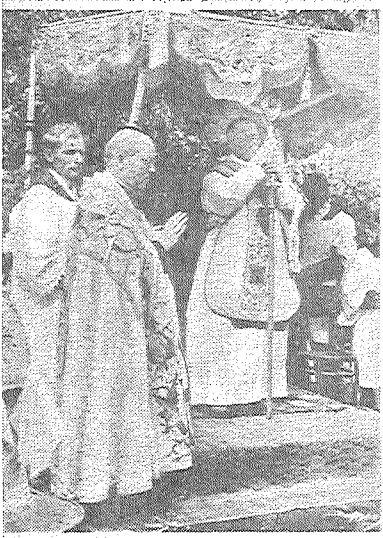
vietām — foto un kino reportieri, ierakstīja videolentes.

Latvijas — Tautas fronte, kas organizēja šo akciju par brīvību un neatkarību, bija sadalījusi, kādu LTF rajonu nodaļu grupas kur stājas dzīvajā kēdē, lai tajā pašā laikā 15 minūtes zvana baznīcu zvani, sarkanbaltisarkanie tautas karogi tiktu nolaiesti pūsmastā, pie tiem plīvotu sēru lentī G. VILCĀNS

Aglonas fenomens

Čehlētēnu mūzikas št. Čehlētēnu mūzikas št. Čehlētēnu mūzikas št. Čehlētēnu mūzikas št. Čehlētēnu mūzikas št.

Seelee tātolu švehtfi Aglonā

Latvijas arheoloģisko objektu kartē visvairāk apzīmējumu ir tajā daļā, kur atrodas Aglona. Te ir bijis viens no ievērojamākajiem seno latgaļu centriem. Skaistie pakalni, ezeru un upju sazarotais tīkls, kas veido sarežģītas sistēmas, varenie meži kā radīti daudz apmetņu tapšanai. So izcilo vietu par pieņemamu un izdevīgu atrada arī Dominikāņu ordeņa mūki, izveloties par vienu no apmetnēm Latgale. Viņiem ir jāpateicas, ka Aglona kļuvis par katolicības citadeli Latvijā. 1700. gada 25. maijā vietējais muižnieku pāris Dadzibogs un leva (dzimusi Selicka) Sostovicki daļu no saviem īpašumiem, kādas 18 sādžas ar 90 zemnieku mājām, nodeva dominikāņu rīcībā.

No vēstures liecībām uzziņam, ka krievi senāk pirms tam Rušonu lielie īpašumi piederējuši Magnusam un Ernestam Butleriem, no tiem nopircis Hrehors Selickis, no viņa mantojusi trīs deli — Vaclavs, Samuels un Stefans. Brāļi īpašumus valdīja satieģi, kopa, bet viņu daudzīcēnāceji — sadalīja savā starpā. Daļu no savas daļas leva Justine Selicka tad ar uzdavinājusi klosterim. Pēc senas un daudzam tautam ievērotas tradīcijas baznīca un klosteris celti vieta, lai varetu redzēt jau no tālienes, Latgales baltie lietieji, mezdami lokus, no viena pakalna slietas uz citu, ik pēc brīža atsedz ciemata ievērojamāko celtni — baznīcu. Un katreiz tā narādās savadak. Lidz beidzot esi nonacis jau tiešā tuvumā. Uzbūvēta piekalnītes nolaidienā pie Egles ezera, bazilika no otra Ag-

lonas ezera — Cirišu pušes pakalna, pret kuru pavērsta ieeja un abi baltie torni, it kā ļauj sevi apskatīt no augšpuses, parāda lieliskās arhitektoniskās formas.

Vissā krāšņumā bazilika paveras starp kokiem tikai tad, kad nonāc pie vārtiem. Ir jānokāpj iepriekš, bet celne tāva priekšā ik pēc soļa aug lielāka un varenāka, iespaidīgāka.

Skaidrā bezvēja laikā Egles ezera, ja tas nav noklājis savu virsmu ar ūdensaugiem, var redzēt baznīcas un klostera atspīdumu. Arī to nerūši vēra senie celtnieki, lai savu darbu padarītu iespaidīgāku un skaistāku starp pastāvīgi mainīgajiem, vasarā — zaļajiem, rudenī — dzelteniem, ziemā — baltiem pakalniem.

Spēcīgu, savilņojošu iespaidu atstāj bazilikas iekšējais, kas dievkalpojumu laikā laistās sudrabā un zeltā, kad tiek iedegtas elektriskā apgaismojuma ietaises, sveces, kad dienasgaisma iestaro pa diviem desmitiem lielu logu. Seit ir desmit altāri — sveto Jura, Vincenta Ferrari, Tomasa, Marijas Magdalenas, Jazepa, Januārija, Jauņavas Marijas Rožu krona, Kunga Jezus, Lielais altāris un Augšējais — pie Aglonas Dievmātes svētbildes. Te visur strādājusi lieliska mākslinieka roka. Par galveno bazilikas svētbildi — Aglonas Dievmāti — stāsta leģenda, ka tā atrasta jau gatavā veidā kāda liela koka zaros un tādā augstuma tad arī novietota altārī. Citiem vārdiem, nav zemes mākslinieka darbs un tamlīdz apveltīta ar brīnumdarītajām īpašībām. Bet vai-

rākām citām altāru svētbildēm autori ir. Svētā Jura cīņu ar pūki pēc senāku gleznu motīviem darinājis Kavera Češkeviča, bet svēto Tomasu, kurš sēd uz krēsla ar spalvu rokā un grasās izdarīt ierakstu grāmatā, ko tur engēli, — Aleksandrs Češkevičs. Svētā Mariju Magdalenu tukšnesi ar krustu un galvaskausu gleznojis mākslinieks no Viļņas — Valinovičs, Svētais Jazeps ar mazo Jēzu uz rokām darināts ar Simaņa Čehoviča otu.

Aglona savu nosaukumu ieguvusi no Egles ezera, latgaliski — agle. Bet kā šīs vietas sauca pirms tam? Kā tas dēvēja senie latgaļi, kas dzīvoja šeit 12. gadu simtēni un vēl agrāk? Droši vien pavisam savadak, ko mēs tā arī iespējams, neuzzināsim. Bet, lai vai kā, Aglonas apkaime jau tad uzskatīta par svētnīcu. Netālu uz vienas no skaistākajām Ciriša ezera salām bijusi svētnīca un upurvieta kur mūsu tālie senči pielūdza savus pagāniskos dievus. Tā ir Upursala, sena kulta vieta, kas laudis droši vien pulcināja tāpat kā mūsdienu bazilika, viena no lielākajām astoņām salām, kas ir šajā ezerā. Tas un apkārtnes ainava ir dabas liegums, atrodas valsts aizsardzībā.

Kur tad slēpjas Aglonas pievilcības spēks, vai tā ir Dieva izredzētā zeme? Zeme te nav devīga, smilšainie pakalni mazauglīgi, bet te atpūtu un sirds prieku bauda dvesele. Te cilvēks atspīrgst garīgi.

Dzirdam zemes pulsu

Jā, kas gan viņi ir, šie zemes dakteretāji, kas dzird tās pulsu, pēc kā nosaka viņas veselību un cenšas to uzlabot? Nu, protams, melioratori — cilvēki, kas strādā meliorācijā.

Svešvārdu vārdnīcā var izlasīt, ka meliorācijas nosaukums cēlies no latīņu valodas un tulkojumā nozīmē uzlabošana. Pats vārds mūsu lauksaimniecības ikdienā ienācis salīdzinoši nesen, kaut gan ar zemes uzlabošanu, tāpat meliorāciju, mūsu senči — zemkopju tauta — nodarbojušies kopš neatminamiem laikiem.

Tajos laikos zemnieka — savas zemes melioratora — «tehniskais bruņojums» bija pavisam pieticīgs — lāpsta, cirvis, lauznis un paša cilvēka «zirgspēks». Tagad melioratoru rīcībā ir spēcīga tehnika. Bet jo lielāks spēks, jo vairāk vajag prāta, jo bez tā spēks ir aklis. Tāpēc meliorācija — tā ir arī lauksaimniecības, zinātnes nozare, kas pēta, kā vislietderīgāk izmantot šo tehnisko bruņojumu, kādus visracionālākos, zemei noderīgākos uzlabošanas pasākumus izmantot. Tātad melioratora vārds ir ietilpīgs un ietver sevī gan mehānizatoru, kas vada meliorācijas tehniku, gan strādnieku, piemēram, drenu licēju, gan arī meliorācijas speciālistu, kurš apguvis savas zinātnes pamatziņas un seko, lai tās pareizi tiktu lietotas praksē.

Sajā reizē tikāmies ar melioratoriem — praktiskā darba veicējiem — daudzkausu ekskavatoru apkalpēm. Par visas mūsu agrofirmas meliorācijas brigādes problemām kopumā apsūdzēja uzrakstīt pašu agrofirmas galvenais meliorators Jāzeps Zalāns. Gaidīsim, kad cilvēks nokļūst svešā

vieta, allaž ir labi, ja blakus zinošs un laipns gids. Tāpat ir arī svešā nozare. Soreiz man svešajā meliorācijas nozarē tādā bija mehāniķis Boļeslavs Kivlenieks. Viņš pacietīgi un izsmieļoši atbildēja uz visiem maniem jautājumiem, stādīdams priekšā ne tikai viņa gādībā nodoto tehniku, bet arī tās apkalpes.

Abu daudzkausu ekskavatoru apkalpes mēs salikām spraiģā darbā varenplāšajā Zabegu objektā, kurā tās strādā jau kopš pavasara. Piebraucām pie motorista Vladimira Baranovska vadītā daudzkausu ekskavatora (mamšinis V. ja, jo drenu licējs Jakovs Pudāns šodien nebija darbā) tieši tobrīd, kad tas stāvēja. Rudziņš pievienoja jauno drenu atzaru jau esošajam. Lauku drenāžas sistēma ir kā tādā cilvēka veidots pazemes strautu tīkls, kas jāizvieto ar tādu lenķi, lai ūdens pa drenu caurulēm plūstu uz novadgrāvi, nevis krātos kaut kur lauka vidū. Vēl drenu sistēma atgādina asinsvadus, tikai artēriju un vēnu vietā šeit ir drenu cauruļu virknes. Mūsu zemes «ārsti» veic it kā ķirurģisku operāciju un blakus vecajiem, dažādi bojātajiem lauka ūdens (asins) vadiem ieliek jaunus. Savienojuma vietās viņiem jāizsūt caurums šķērsvada drenā, lai divas straumites satecētu vienā.

Viss tas notiek tādā dziļumā, lai cauruļu virkni nekad neaizķertu virszemes tehnika. Tur, kur uz lauka ir pauguri, tranšejas dziļums ir pat lielāks par diviem metriem. Lai drenu licēju neapbertu zeme, viņš strādā šaurā koka bunkurā, kur lielākam vīram grūti pat iespraucieties, kur nu vēl pagrozīties. Augu dienu viņam tur jālokās, kārtojot

mala drenas glītās rindas un savienojuma vietas pārklājot ar filtra materiālu. Otrs drenu licējs virs tranšejas ar lāpstu uzmet zemi jaunieliktajam «ūdensvadam», lai pasargātu to no deformācijas tad, kad tranšeju pilnīgi aizraus buldozera daudz varenāka lāpsta. Lai darba grūtības būtu sadalītas «kristīgi», abi drenu licēji ik dienas apmainās ar pienākumiem.

Atbildīgs darbs tranšeja šodien bija Jakova Rudziņa daļa, bet uz lauka ar lāpstu veikli rikoja Genādijs Gusevs. Viņš stāža ziņā ir viens no visjaunākajiem melioratoru brigādes locekļiem, strādā šeit tikai otro gadu, taču jau labi apguvis drenu licēja darba praksi. Pagūst ne tikai ar lāpstu pastrādāt, bet arī drenas uz transportētājierīces uzlikt, lai tās noslid līdz Jakovam tranšejas bunkurā.

Vladimirs Baranovskis pa to laiku izlīdzināti vada ekskavatoru pa nosprausto trasī, uzmanīgi vērodams zaļās un sarkanās spuldzītes signālus, lai varetu maksimāli precīzi noregulēt rotējošo zemes racēju kausu darba dziļumu. Pat dažādu centimetru novirze taču var pagriezt ūdens tecēšanas virzienu uz pretējo pusī, un darba vietā tad iznāc nedarbs.

Reti, bet gadās, ka ierīce sāk krāties, un to tūlīt pamana pieredzējuša drenu licēja acs tranšejā: draud brāķis! Tāpat viņam jāsaaredz arī drenu bojājumi (transportējot tās nereti ielīst). Jakovam Rudziņam ir tāds trenēts skatiens. Bijušais rīdzinieks jau 18 gadus atdevis melioratora darbam sievas dzimtajā pusē. Brigādē strādā kopš tās dibināšanas, pārnācis šurp no rajona pārvietojamās

mehānizētās kolonnas.

Bijušais PMK mašīnists ir arī otra daudzkausu mašīnista vadītājs Aleksandrs Belovs. Viņa ekskavatoru apkalpo drenu licēji Jelikferijs Stepankovs, Zenons Rudziņš un Valerjans Pastars. Todiēn abām apkalpēm darbs šķīrās — bija prieks vērot saskaņu un precizitāti. Ja tā iet, diena puskilometrs drenāžas klāt kā likts.

Sauss laiks — melioratoru sapnis. Varat iedomāties, ko nozīmē strādāt zemē — dubļos, mitrumā, lietū? Un ja vēl kāds nodevīgs granīta blāķis iegūlies tranšejas ceļā? Tad ekskavatora metāls neiztur pārpūles stresu un... salūst. Labi, ka Boļeslavs Kivlenieks garos «sīrojumos» pa republiku sarūpējis, detaļu rezerves fondu.

Vēl melioratoru brigādes rīcībā ir vienkausa ekskavators, kuru izmanto lielo noliekgrāviu tīrīšanai. To vada Vladimirs Givoins, kuru saimniecībā ik rudenī

sveic arī kā pirmrindas kombainieri. Divi traktori — T-100 un T-130 — ir Jāņa Vanaga pārziņā. Peteris Sondors vada uz traktora DT-75 bāzes izveidotu ekskavatoru un vēl vienu kāpurnieku. Juris Smuksts ar savu tehniku šodien pieveda drenu caurules. Bet reizēm ar otru traktoru viņš strādā mežā. Šāda darba organizācija, kad reizem slav tehnika, nevis uz darbu nādzīgs mehānizators, meliorācijas brigādē atzīta par racionālo. Te ir nostabilizējušies un pārbaudīti kadri, kuru «grecus» atstāva labā amata prasme un strādāšanas azarts.

Izglābta no slīkšanas, atbrīvota no krūmiem un lielajiem akmeņiem, noplaņēta, zeme pateicīgi atvadās no saviem «dakteriem». Nu viņa atkal vares labāk darīt savu darbu — lolot seklu. Bet melioratorus sauks jaunās platības. Cauri tehnikas rūkonai jāsadzird zemes pulss. M. AUSTRUMA

Lielaajā mākslu saimē

Ik gadus Padomju Savienības kinnoekranos tiek demonstrētas vairāk nekā 150 filmas, bet televīzijā — vairāk nekā 100. No mūsu valsts 39 kinostudijām 20 ražo mākslas filmas. Pavisam PSRS kinoindustrijā nodarbināti apmēram 300 tūkstoši cilvēku, bet kopējais kinoteātru skaits sasniedz 4800. Televīzijā demonstrē apmēram 350 mākslas un tikpat daudz televīzijas filmu gadā.

No kinotēkla bruto ienākumiem 1988. gadā segti tikai 50 procenti no līdzekļiem, kas izlietoti mākslas filmu ražošanai, pārējie iedalīti no valsts budžeta. Tādējādi kinofilmu vairuma gada ienākumi nesedz finansālos izdevumus, kas bija nepieciešami to ražošanai. Vēl glūzi neseno kinematogrāfs dzīvoja uz ārzenju filmu demonstrēšanas rēķina: viena trešdaļa seansu, kuros rāda ārzenju filmas, dod divas trešdaļas kino ienākumu. Jaunas izmaiņas kinematogrāfa radusās savu izpausmi jaunajā kinomodelī, kas nozīmē, ka, sākot ar 1989. gadu, notiek pāreja uz saimnieciskā aprēķina sistēmu. Saimnieciskā aprēķina kinostudijas principiāla īpatnība ir tāda, ka tās štatos nav radošo darbinieku. Speciālisti filmu uzņemšanai tiek iesaistīti uz darba līgumu un kontraktu pamata. Uz filmas uzņemšanas laiku tie tiek pieaicināti režisori, aktieri, scenāristi, kas neskaitās kinostudijas štatos.

1988. gadā PSRS Valsts premiju saņēma mākslas filma «Pārbaudes uz ceļiem» («Lenfilm»), multiplikācijas filmu seriāls «Nu, pagaidi!» («Sojuzmultfilm»), dokumentālā filma «Vai vēlgi būt jaunam?» (Rīgas kinostudija), dokumentāli publicistiskā filma «Cernobīla. Grūto nedēļu hronika» (Ukrainas hronikas un dokumentālo filmu studija).

Par mūsu zemi notiekošo pārmaiņu lieciniecēm kļuva televīzijas filmu festiivālā «Zelta aunāda» demonstrētas filmas, kuras par PSRS uzņēmumi ārzenju dokumentalisti. Tās ir ne viss ir mums glāmojošs, tomēr rodas sajūta, ka PSRS ir valsts, kas attīstās, atklāti runā par savām problēmām.

238. reizi

Vēstures dokumenti stāsta, ka 1751. gada 10. septembrī Aglonā bīskaps Jāzeps Dominieks de Kozelskis — Puzina iesvētījis par godu Jaunavas Marijas debesis uzņemšanas dienai uzceltu koka baznīcu. Kopš tā laika Aglonā pastāv svētnams, tagadējā bazilika iesākta celt 1762. gadā, darbi pabeigti 1780. gadā, bet sviņīgā iesvētīšana notiek

1800. gadā un to izdara bīskaps Jānis Benislavskis no Mogilevas. Tātad, šogad aprit 238 gadi kopš likti pamati katoļu svētnīcai Aglonā, kopš savos gadskārtējos svētkos tā pulcina laudis no tuvas un tālas apkaimes.

Trīs dienas Aglonā valdīja svētku noskaņojums, at-sākās svētcēlnieku tradīcijas, tūkstoši vēlejas apmeklēt svētavotu, piedalīties vī-sās ceremonijās dievnamā — mitiņā pie tagadējās internātskolas, vīrs kuras tika uzcelts sarkanbaltsarkanais karogs, un kur ar rīnu uzstājās LTF Domes priekšsēdētājs Dainis Ivāns.

Kulminācijas punkts bija Viņa Eminences kardināla Julijana Vaivoda sagaidīšana. Cienījamais mūsu kardināls, aktīvais miera kustības dalībnieks, sasnie-dzīs 94. mūža gadu.

ATTELOS pa kreisi — liele katoļu svētki Aglonā divdesmitajos gados (no žurnāla «Atpūta»);

ATTELOS šajā lappusē — svīniga procesija bazilikas dārzā 1989. gada 15. augustā, pareizticīgo baznīcas vīsi, autobusi un vieglās automašīnas bija atveduši tūkstošiem svētku dalībnie-

ku. J. SILICKA foto

Jaunais Ceļš

(Sākums 1. lpp.)

teritorija butu sakopta. Skolotāja Marta Kavinska, kas atbild par šo darbu kopumā, ar pieredzējušu un prasīgu aci vairākkārt novērtējusi visu teritoriju. Pirmdien, 21. augustā, kad ieradās skolā, lai savāktu materiālu šai korespondencei, viņa bija noraizējusies: vairums audzēkņu, kuriem vajadzēja būt skolā, lai pastādātu izmēģinājumu laucīnā, skolas apkārtnē, kārtējo reizi nebija ieradusies. Bet šīs vasaras darbu dienas taču ir turpinājums skolas mācību programmai. Tās ir tikpat nepieciešamas kā visas citas mācību stundas skolēna prasmi un iemaņu pilnveidē. Un arī pienākuma izjūtas, atbildības un gribasspēka audzināšanā. Vēl — kas tā būtu par gaismas pili, kas ieaugusi nezāles?

Domāju tomēr, ka riebiņšis kauna nekritis. Si vasara, kad skola faktiski ir palikusi bez vadības, pie-

Uz mācību gada sliekšņa

rādija, ka pārsvarā te strādā atbildības pilns un darbīgs skolotāju kolektīvs, kas savus pienākumus pilda bez skubināšanas no augšas. Skaidrs, ka tāds kolektīvs ir arī ļoti prasīgs savu vadītāju izvēlē. Lūk, kam tieši tāpēc skolā divreiz organizētajās direktora vēlēšanās kandidāti tā arī neieguva nepieciešamo balsu skaitu. Nu atliek vecvecais paņēmiens — direktora iecelšana. Taču arī šajā ierastajā formā tagad būs ieguldīts jauns, demokrātisks saturs. Rajona tautas izglītības nodaļa iepriekš savu lēmumu saskaņo ar skolas sabiedrisko organizāciju domām.

Sovasar skolas direktore atbildīgos pienākumus izpildīja pieredzējuši un cienjami, nu jau pensijas gadus sasniegusi Klavdija Petrova, kas tiem ziņoja pat sava

atvaļinājuma nedēļas. Pie viņas arī griezos ar jautājumu par to, ar kādiem jauniešiem skola sagaida 1989./1990. mācību gadu. Klavdija Petrova teica:

— Sogad mūsu skolā savas darba gaitas uzsāk trīs jaunas skolotājas. Vispirms gribas nosaukt Allu Ivanovu — pamatskolas skolotāju krievu plūsmā. Tā ir mūsu skolas absolvente, kas pēc Pleskavas Pedagoģiskā institūta beigšanas atkal atgriezies savā dzimtajā skolā. Otra Pleskavas Pedagoģiskā institūta beidzēja — Inna Ustinova pasniegs krievu valodu. Pamatskolas klašu pedagogu pulks papildinājies arī ar Rīgas pedagoģiskās skolas absolventi Valentīnu Višņakovu. Ceram, ka jaunās skolotājas būs labs papildinājums mūsu pieredzējušajiem pedagogiem. Jau-

tais laiks prasa jaunu pieeju arī mācīšanā un audzināšanā. Domāju, ka arī skolai jāuzņemas daļa vainas, ka mums ir tik daudz inertu, vienaldzīgu sabiedrības locekļu, kas ne tikai neprot un negrib aizstāvēt savu viedokli, bet ir atradināti no tā. Disciplīnai, kārtībai skolā ir jābūt, bet to nedrīkst ieviest, apspiežot skolēnu iniciatīvu, neuzklausot viņu domas. Kuram vēl, ja ne jauniešiem skolotājiem visvieglāk ir veidot savas attiecības ar audzēkņiem uz savstarpējās cieņas, uzticēšanās pamata?

Ar skolotājas Petrovas laipnu atļauju nedaudz ieskatījos mācību kabinetos un redzēju, ka tie jau pilnīgi gatavi skolēnu uzņemšanai. Jau pavasarī, gatavojoties atēstācijai, skolotāji rūpīgi sagatavoja visus sava mācību priekšmeta uzsk-

tes līdzekļus, pilnveidoja un papildināja kabinetus. Daudzi no viņiem saņēma par to ļoti augstu novērtējumu. Es te nosaukšu tikai daļu no Klavdijas Petrovas izceltajiem, jo visus vienkārši nav iespējams pieminēt: Valentina Adamoviča (matemātikas kabinets), Aleksandra Ivanova (krievu valodas), Elza Belousova (pamatskolas klašu kabinets), Regīna Mikulāne (ķīmijas), Zoja Sorokina (bioloģijas), Marianna Abricka (zīmēšanas), Emīlija Vasilevska (pamatskolas klašu darbmācības kabinets), Nadežda Sadovņikova (vācu valodas kabinets) un vairāki citi.

Skolotāji, nepieciešamības gadījumā aicinot talkā audzēkņus un viņu vecākus, saviem spēkiem izdarījuši arī telpu kosmētisko remontu. Vairums to izdarījuši jau vasaras brīvdienā pirmajās dienās. Tomēr arī šīs nedēļas sākumā skolā vēl smaržoja pēc svaigas

krāsas, lai arī administratīvās telpas iegūtu glītāku, spodrāku izskatu.

Kā ik gadus, skolas bibliotēka apgādās audzēkņus ar nepieciešamajām grāmatām. Sogad ir vēl viens jaunums, kas daudziem nav pa prātam: reģlamentēta burtnīcu iegāde. Katrs skolēns skolēns kancelejā var saņemt talonu 20 burtnīcu nopirkšanai, vecāko klašu audzēkņiem — arī klades.

Viss Riebiņu vidusskolas pedagogu un skolēnu kolektīvs labu apņēmības pārpilns stāv uz jaunā mācību gada sliekšņa. Jau šobrīd skaidrs, ka tas nāk ar savām cerībām, ar savām mazām un lielām problēmām. Agrofirmas lauku vārdā sveicam skolas kolektīvu Zinību dienā, bet visus skolas 34 pedagogus — Skolotāju dienā, kas tagad pārcelta uz 1. septembri. Lai jums nepietrūkst darbaspāra un neatlaidības, lai ik solī pavada veiksmē un prieks! L. LAUCE

Pensiju apmēri paaugstinās

Sā gada 1. augustā pieņemts PSRS likums «Par neatliekamiem pasākumiem iedzīvotāju pensionāras nodrošināšanas un sociālās apkaļpošanas uzlabošanai». Tajā paredzēts, ka vecuma pensiju minimālie apmēri ar šā gada 1. oktobri palielināti līdz 70 rubļiem mēnesī. Vienlaicīgi līdz 85 rubļiem palielinātas I grupas invalīditātes pensijas, bet II grupas invalīdiem — līdz 70 rubļiem mēnesī.

Kamēr stāties speka šis jaunais likums, kolhozu biedriem un viņu ģimeņu locekļiem pensijas var noteikt un izmaksāt tādā kārtībā un ar tādiem noteikumiem, kādi ir PSRS likumā par valsts pensijām, kas paredzēti strādniekiem,

kalpotājiem un viņu ģimeņiem. Darba laiku kolhozos līdz brīdim, kad stājas spēkā šis likums, ieskaita darbā stāžā.

Sākot ar 1990. gada 1. janvāri, stājas spēkā daži citi likuma punkti. Tā pilnā mērā vecuma pensijas tiks izmaksātas tiem, kuri strādā par strādniekiem un meistariem, invalīditātes pensijas neatkarīgi no viņu citiem ienākumiem, tiks paaugstināti ikmēneša pabalsti invalīdiem kopš bērnības.

Apstiprināti papildu pakalpojumi Lielā Tevijas kara invalīdiem medikamentu iegādē, transporta līdzekļu izmantošanā un citur.

Pirms 80 gadiem

1959. gadā Rēzeknes pilsētas kultūras nama drāmas kolektīvs, kas jau bija daudz paguvis un iemantojis labu slavu plašā apkaimē, ne tikai pilsētā vien, ieguva Tautas teātra nosaukumu. Sajos trīs gadu desmitos veiktais darbs devis zīmīgu ieguldījumu pilsētas kultūras dzīves rosināšanā. Ilgus gadus to vadīja un bija režisors A. Varslavāns, strādājuši J. Turks, G. Pivovarovs, A.

Sokolovs un citi, par mākslinieku strādāja A. Kūkojs.

Teātra darbības aizsākumiem Rēzeknē tomēr ir daudz dziļākas saknes. Seit publicētajā Rēzeknes fotogrāfa Toubkina darba re-produkcijā Rēzeknes teātra trupu redzam pirms astoņiem gadu desmitiem 1919. gadā. Otrajā rindā trešais no kreisās — monsiņjors Nikodemjs Rancāns.

JAUNAIS CEĻŠ

Laikraksts «Jaunais Ceļš» («Новый путь») iznāk 1 reizi nedēļā latviešu un krievu valodā sestdienās.

Redakcijas adrese: 228273 Preiļu rajona Riebiņu ciemā, agrofirmā «Sarkanais Oktobris». Telefons redaktoram un nodaļas vadītājam — 56732

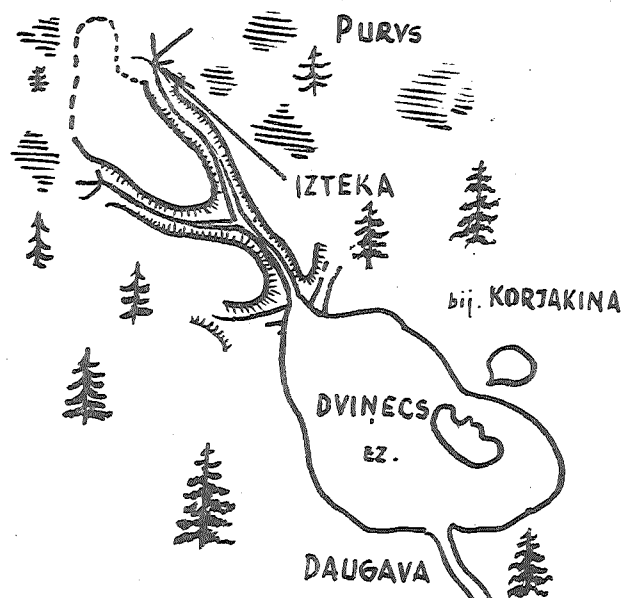
Pas. 1016. Met. 2 000.

Iespēsts Latvijas izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības ražošanas apvienības Daugavpils tipogrāfijā. Formāts — 1 nosacīta iespiedloksne.

Daugavas šūpulis

ru norāda Gildenšteins, Lepjohins un Stukenbergs. Tas ir, ka par Daugavas izteku tiek pieņemts aptuveni vienu kilometru garš strauts, kas iztek no purva pie bijušās Korjakinas sādžas un ietek Dvīņeca ezerā. Tomēr neskatoties uz šo autoritāšu apgalvojumiem, turpina uzskatīt, ka mūsu upe iztek tieši no Dvīņeca ezera. Visiem stridiem darot galu, J. Ūdra grupa 1975. gadā pie istās iztekas uzstādījusi glītu piemiņas zīmi — «Seit sākas Daugava».

Ari tagad ne viena vien grupa dodas uz Valdaja augstieni, Daugavas šūpuli.

— Skorpions un Marss. Plutonijs, 23. novembris — 21. decembris — Strēlnieks

Horoskops

un Jupiters, 22. decembris — 19. janvāris — Mežāzis — Saturns (flegmatīki), 20. janvāris — 19. februāris — Ūdensvīrs un Urāns, Saturns, 19. februāris — 20. marts — Zivis un Neptūns. Tiem, kam labvēlīga Saule, parasti mērķtiecīgi, varas-kāri, Mēness — saasina

emocionalitāti, nepastāvīga rakstura, sliecas uz ģimenes dzīvi, Marss — enerģiskums un agresivitāte, Merkurij — parasti ir gudri, intelektuāli, sabiedriski, mil celot, Venēra — cieņa un pašpielūds mīlestību, savukārt Jupiters — valdonīgi, dzīvo ar aprēķinu, dzīvespriecīgi, kļūst bagāti, Saturns ir piesardzības simbols, disciplīnas, dogmatisma atzišana, kārtība, Urāns — cilvēkus dara spējīgus izgudrot, oriģinālus, kuri mit negaidītus pavērsienus, Neptūns — nosliece uz misticismu, idealizāciju, saasina intūciju,

Plutonijs — kārtīgums, neatkarības mīlestība, pienākuma apziņas izjūta.

Tālāk jāapskata zīmes. Ugunszīme — ar šo zīmi dzimšie lauvās, strēlnieki un auni ir vadītāji, entuziasti, gudri un enerģiski, Gaisa zīme — dviņi, svarī un ūdensvīri: intelektuāli, uzņēmīgi pret iespaidiem, Zemes zīme — vērsi, jaunavas, mežāži: praktiski, uzmanīgi, ar augstām «izsišanās» spējām, mil tradīcijas, respektābli, Ūdens zīme — vēži, skorpioni, zivis — emocionāli un ar augstu intūciju apveltīti cilvēki.

Tautas medicīnas asociācija

Foma Portnovs, Jūrmalā esošā Medicīnas bioloģijas problēmu institūta direktors, kļuvis par «krusttēvu» pūšlotāju, ekstrasesnu, Tibetas muku mācības sekotāju apvienībai. To viņš uzskata par glūzi parastu lietu. Būdam pēc izglītības ārsts-terapeits, atšķirībā no saviem koleģiem — tradicionālās medicīnas pārstāvjiem, jau sen iestājas par dziednieku, kas nāk no tautas, pilnīgu rehabilitāciju. Un tikai tagad, parbuves un parkartošanas perioda, zinātniskās nozares, tajā skaitā arī veselības aizsardzība, sakušas atsavināties no daudzām dogmām. Tādēļ arī beidzot radusies iespēja izveidot alternatīvas medicīnas asociāciju, kas izveidota uz Medicīnas bioloģijas institūta bāzes.

Pavisam savadaks, ievērojami augstāks varetu būt ārstnieciskās palīdzības sniegšanas līmenis, pārliecināts Portnovs, ja medicī-

nas radošo attīstību daudzus gadus nebremzētu pārvaldes sastingušā aparāta vienaldzība un birokrātisms. Par to viņš izsakās, ļoti pazīstami lietas apstākļus. Savā laikā, tā arī nepanācis, lai Veselības aizsardzības ministrija «legalizētu» un ārstnieciskajā praksē ieviestu tūkstošiem gadu visdažādāko tautību cilvēku iekrātās zināšanas dziedniecībā, viņš pārgāja darbā uz citu resoru. Jaunajam darbam nebija nekāda sakara ar to, ko veic cilvēki baltajos virsvalkos. Taču tieši tur (arī stagnācijas gados bija tādi, kas risēja nākotnes vārdā) viņam piedāvāja uzņemties institūta Jūrmalā vadību, dodot iespēju nodarboties ar pētījumiem akupunktūra, alternatīvajā medicīnā. Un viņš prata apvienot vienādi domājošos. Tagad viņi ir asociācijas radošais kodols, kurā daudz parstāvju arī no citām republikām.

Asociācijas darbības spektrs ir plašs, tautas medicīna tajā ir tikai viens no aspektiem. Tiek izveidoti zinātniski kolektīvi darbībai uz kādu laiku, kuri apvienojas elektropunktūras, biofizikas un bioenerģētikas sekcijās. Viņu uzdevums ir izstrādāt un izplatīt metodikas un aparāturu slimnieku diagnosticēšanai, ārstēšanai.

Perspektīva, kā cer iniciatori, varēs apgūt arī ārstnieciskās pieskaršanās metodes, kuras jau sen māca Amerikas Savienotajās Valstīs. Jo vairāk tāpēc, ka Latvijā tādi skolotāji ir.

Redaktors A. RANCĀNS

Izsakām dziļu līdzjūtību GRIGORIJA KUZNECOVA tuviniekiem, viņu smiltainē aizvadot.

Agrofirmas «Sarkanais Oktobris» kolektīvs